

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การปรับตัวทางสังคมของคนพิการในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ
ปรากฏผลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรที่ศึกษา

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนของประชากรจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	249	75.7
หญิง	80	24.3
รวม	329	100.0

ตามตารางที่ 4.1 ในกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาวิจัย เป็นเพศชายมากกว่า
เพศหญิง โดยเป็นเพศชาย 75.7 % และเพศหญิง 24.3 %

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
17 - 21 ปี	146	44.4
22 - 26 ปี	109	33.1
27 - 31 ปี	42	12.8
32 - 36 ปี	20	6.1
37 ปีขึ้นไป	12	3.6
รวม	329	100.0

ตามตารางที่ 4.2 การกำหนดชั้นอายุ ซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่อายุ 17 ปีขึ้นไปนั้น เนื่องจาก
กรมประชาสงเคราะห์ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ จะต้องมียุทธหว่าง 17 - 45 ปี
ในการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 17 - 21 ปี มีจำนวน 44.4 % อายุ 22 - 26 ปี
มีจำนวน 33.1 % อายุ 27 - 31 ปี มีจำนวน 12.8 % อายุ 32 - 36 ปี มีจำนวน 6.1 % และ
อายุ 37 ปีขึ้นไป มีจำนวน 3.6 %

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	305	92.7
แต่งงาน	6	1.8
หย่าและแยก	15	4.6
หม้าย	3	0.9
รวม	329	100.0

ตามตารางที่ 4.3 ในด้านสถานภาพสมรสปรากฏว่า ประชากรกลุ่มศึกษาส่วนใหญ่เป็นโสด คือ 92.7 % แต่งงานแล้วเพียง 1.8 % หย่าและแยก จำนวน 4.6 % และเป็นหม้าย 0.9 %

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรจำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	41	12.5
จบประถมศึกษา	209	63.5
จบมัธยมศึกษา	76	23.1
สูงกว่ามัธยมศึกษา	3	0.9
รวม	329	100.0

ตามตารางที่ 4.4 แสดงระดับการศึกษาของคนพิการ ซึ่งปรากฏว่าผู้จบชั้นประถมศึกษา มีจำนวนสูงสุด รองลงมาได้แก่ผู้จบชั้นมัธยมศึกษา และที่น่าสนใจคือ คนพิการ จำนวน 12.5 % เป็นผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรแยกตามชนิดครอบครัว

ชนิดครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัวขยาย	130	39.5
ครอบครัวเดี่ยว	199	60.5
รวม	329	100.0

ตามตารางที่ 4.5 พบว่าคนพิการส่วนใหญ่มาจากครอบครัวเดี่ยว จำนวน 60.5 % ในขณะที่อยู่ในครอบครัวขยายเพียง 39.5 %

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรจำแนกตามสาเหตุความพิการ

สาเหตุความพิการ	จำนวน	ร้อยละ
โดยกำเนิด	78	23.7
เจ็บป่วย	154	46.8
อุบัติเหตุ	97	29.5
รวม	329	100.0

ตามตารางที่ 4.6 ความพิการของกลุ่มประชากรที่ศึกษาพบว่าเกิดจากการเจ็บป่วยมากที่สุดถึง 46.8 % รองลงมาจากอุบัติเหตุ 29.5 % และโดยกำเนิด 23.7 % ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรจำแนกตามประเภทความพิการ

ประเภทความพิการ	จำนวน	ร้อยละ
ขา	275	83.6
ลำตัว	27	8.2
อื่น ๆ	27	8.2
รวม	329	100.0

ตามตารางที่ 4.7 พบว่าประเภทความพิการด้านขา มีจำนวน 83.6 % ลำตัว 8.2 % และอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ความพิการมากกว่า 1 ประเภทขึ้นไป เช่น พิการทั้งขาและแขน มีจำนวน 8.2 % เท่ากับผู้พิการทางลำตัว

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรแยกตามความสามารถในการเคลื่อนไหว

ความสามารถ	จำนวน	ร้อยละ
เคลื่อนไหวไม่ได้	146	44.4
เคลื่อนไหวได้ดี	183	55.6
รวม	329	100.0

ตามตารางที่ 4.8 คนพิการที่เคลื่อนไหวได้ดีมีจำนวนมากกว่าคนพิการที่ความสามารถในการเคลื่อนไหวไม่ได้ ในจำนวน 55.6 % และ 44.4 % ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรแยกตามระยะเวลาความพิการ

ระยะเวลาความพิการ	จำนวน	ร้อยละ
1 - 3 ปี	76	23.1
มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	253	76.9
รวม	329	100.0

ตามตารางที่ 4.9 พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องระยะเวลาความพิการ คนพิการมีระยะเวลาความพิการมากกว่า 3 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด 76.9 % คนพิการมีระยะเวลาความพิการ 1 - 3 ปี มี 23.7 %

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรแยกตามภูมิลำเนาของคนพิการ

ภาค	จำนวน	ร้อยละ
เหนือ	110	33.4
ตะวันออกเฉียงเหนือ	136	41.3
ใต้	19	5.8
กลาง	60	18.2
กรุงเทพมหานคร	4	1.2
รวม	329	100.0

ตามตารางที่ 4.10 แสดงถึงภูมิลำเนาของคนพิการ คือ คนพิการที่เข้าฝึกออาชีพจะเป็นคนพิการจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และ กรุงเทพมหานครจะมีจำนวนน้อยที่สุด เรียงตามลำดับดังนี้ 41.3 % , 33.4 % , 18.2 % , 5.8 % และ 1.2 %

ตอนที่ 2 ลักษณะส่วนบุคคลและสังคม

ตารางที่ 4.11 แสดงลักษณะส่วนบุคคลและสังคมของกลุ่มประชากร

หัวข้อ	ลักษณะ		รวม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	SD.
	น้อย	มาก		ของกลุ่มประชากร	
1. เครือข่ายทางสังคม	152 (46.2)	177 (53.8)	329 (100)	16.47	3.74
2. บทบาทคนป่วย	174 (52.9)	155 (47.1)	329 (100)	18.66	3.85
3. การนับถือตนเอง	182 (55.3)	147 (44.7)	329 (100)	29.16	3.96

ตามตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นถึงลักษณะส่วนบุคคลและสังคมของคนพิการที่ทำการศึกษา โดยพบว่า

1. ในด้านเครือข่ายทางสังคม คนพิการ 53.8 % มีลักษณะเครือข่ายทางสังคมกว้าง และ 46.2 % มีลักษณะทางสังคมที่แคบ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มในประเด็นหัวข้อนี้เท่ากับ 16.47

2. ในด้านบทบาทคนป่วย พบว่าคนพิการจำนวน 52.9 % ไม่ได้คิดว่าตนเองมีบทบาทคนป่วย ขณะที่คนพิการจำนวน 47.1 % คิดว่าตนเองเป็นคนป่วยคนหนึ่ง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเท่ากับ 18.66

3. ในด้านการนับถือตนเอง คนพิการส่วนใหญ่มีค่าคะแนนตัวเองต่ำถึง 55.3 % ส่วนจำนวน 44.7 % มีการนับถือตนเองสูง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยในกลุ่มเท่ากับ 29.16

ตอนที่ 3 การปรับตัวทางสังคมของคนพิการในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพ

ตารางที่ 4.12 แสดงการปรับตัวทางสังคมของคนพิการในแต่ละด้าน

หัวข้อ	ความสามารถในการปรับตัว		ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของกลุ่มประชากร	SD.
	ต่ำ	สูง		
1. การปรับตัวกับเพื่อน	161 (48.6)	169 (51.4)	19.30	3.48
2. การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู	135 (41.0)	194 (59)	19.90	2.98
3. การปรับตัวกับผู้มาเยี่ยมหรือ คนแปลกหน้า	174 (52.9)	155 (47.1)	15.40	3.12
4. การเข้าร่วมกิจกรรม	159 (48.3)	170 (51.7)	17.49	3.49
5. การปรับตัวกับกฎระเบียบใน ศูนย์ฟื้นฟู	125 (38)	204 (62)	21.72	3.07
6. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์ต่อการปรับตัว	180 (54.7)	149 (45.3)	16.225	3.89

ตามตารางที่ 4.12 แสดงผลของการปรับตัวของคนพิการที่เข้ารับการฝึกอาชีพในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการของกรมประชาสงเคราะห์ เมื่อแยกออกในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้คือ

1. ในการปรับตัวกับเพื่อนในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพ พบว่าคนพิการมีการปรับตัวเข้ากับเพื่อนที่เข้าฝึกอาชีพในสาขาต่าง ๆ ได้สูง 51.4 % และมีการปรับตัวกับเพื่อนในทำนองเดียวกันต่ำ 48.6 % มีค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มในด้านนี้ (\bar{X}) เท่ากับ 19.30

2. ในด้านการปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครูในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพ พบว่าคนพิการส่วนใหญ่ 59 % มีการปรับตัวได้สูง มีจำนวน 41 % ที่มีการปรับตัวในด้านนี้ต่ำ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มในด้านนี้เท่ากับ 19.90

3. ในการปรับตัวกับผู้มาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้าที่เข้ามาเยี่ยมหรือมาให้การสงเคราะห์ การเลี้ยงอาหาร การมอบของบริจาค จะพบว่าคนพิการมีการปรับตัวต่อผู้มาเยี่ยมหรือแปลกหน้าต่ำ คิดเป็น 52.9 % และมีการปรับตัวสูง 47.1 % โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มในด้านนี้เท่ากับ 15.40

4. การเข้าร่วมกิจกรรมในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพของคนพิการพบว่าคนพิการจำนวน 51.7 % มีการปรับตัวที่จะเข้าร่วมกิจกรรมสูงในขณะเดียวกัน มีจำนวน 48.3 % ที่มีการปรับตัวต่อการเข้าร่วมกิจกรรมต่ำ มีค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มในด้านนี้เท่ากับ 17.49

5. การปรับตัวต่อภาวะเบียดเบียนในศูนย์ฟื้นฟูพบว่าคนพิการที่เข้าฝึกอาชีพสามารถปรับตัวเองได้สูง มีจำนวน 62 % และมีคนพิการที่ปรับตัวเองต่ำ มีจำนวน 38 % โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ของกลุ่มเท่ากับ 21.72

6. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวพบว่าคนพิการส่วนใหญ่ 71.7 % มีการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวต่ำ มีเพียงจำนวน 45.3 % ที่สนใจในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองสูง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ของกลุ่มเท่ากับ 16.225

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับความพิการ ระยะเวลาความพิการ ครอบครัวขยาย เครือข่ายทางสังคม การไม่ยอมรับบทบาทคนป่วย และการนับถือตนเอง ซึ่งได้จากคำถามใน ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ได้แบ่งแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ระดับความพิการ พิจารณาจากความสามารถในการเคลื่อนไหวของร่างกาย
2 ระดับ คือ

การเคลื่อนไหวได้ดี

การเคลื่อนไหวไม่ดี

2. ระยะเวลาความพิการ พิจารณาจากจำนวนปีของความพิการ 2 ระดับ คือ

ความพิการ ไม่เกิน 3 ปี เป็นระยะเวลาความพิการสั้น

ความพิการ เกิน 3 ปีขึ้นไป เป็นระยะเวลาความพิการยาว

3. ครอบครัว พิจารณาจากประเภทของครอบครัว คือ

ครอบครัวขยาย

ครอบครัวเดี่ยว

4. เครือข่ายทางสังคม พิจารณาจากจำนวนและความถี่ในการปะทะสังสรรค์กับบุคคลหรือกลุ่มคนในสังคม

เครือข่ายทางสังคมกว้าง

เครือข่ายทางสังคมแคบ

5. บทบาทคนพิการ พิจารณาแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

คนพิการไม่ยอมรับบทบาท

คนพิการยอมรับบทบาท

6. การนับถือตนเอง พิจารณาจากความคิดในคุณค่าของตนเองแบ่งเป็น 2 ระดับคือ

การนับถือตนเองสูง

การนับถือตนเองต่ำ

ตัวแปรตาม ได้แก่ การปรับตัวทางสังคมโดยพิจารณาใน 6 ด้าน คือ การปรับตัวกับเพื่อน การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู การปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า การเข้าร่วมกิจกรรม การปรับตัวกับกฎระเบียบ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มสูงกับต่ำ แล้วใช้สถิติไคสแควร์สัมพันธ์ที่ละเอียดต่อไป ซึ่งคำตอบเกี่ยวกับสมมุติฐานจะอยู่ในชุดทดสอบนี้ดังตารางต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 4.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความพิการกับการปรับตัวกับเพื่อน

ระดับความพิการ	การปรับตัวกับเพื่อน		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
เคลื่อนไหวไม่ดี	80 (54.8)	66 (45.2)	146 (100)
เคลื่อนไหวได้ดี	80 (43.7)	103 (56.3)	183 (100)
รวม	160	169	329

Chi - square = 3.98996 DF = 1 Significance = 0.04577

ตามตารางที่ 4.13 แสดงว่าระดับความพิการมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า คนพิการที่เคลื่อนไหวได้ดีมีการปรับตัวทางสังคมกับเพื่อนได้สูงกว่า คนพิการที่เคลื่อนไหวไม่ดี

ตารางที่ 4.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความพิการกับการปรับตัวกับ
เจ้าหน้าที่และครู

ระดับความพิการ	การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
เคลื่อนไหวไม่ได้	56 (38.4)	90 (61.6)	146 (100)
เคลื่อนไหวได้ดี	79 (43.2)	104 (56.8)	183 (100)
รวม	135	194	329

Chi - square = 0.77757 DF = 1 Significance = 0.37789

ตามตารางที่ 4.14 แสดงว่าระดับของความพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0 : 05 อธิบายได้ว่าคนพิการไม่ว่ามีระดับความพิการในระดับไหนมีการปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครูค่อนข้างสูง

ตารางที่ 4.15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความพิการกับการปรับตัวกับ
ผู้มาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า

ระดับความพิการ	การปรับตัวกับผู้มาเยี่ยม คนแปลกหน้า		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
เคลื่อนไหวไม่ได้	76 (52.1)	70 (47.9)	146 (100)
เคลื่อนไหวได้ดี	98 (53.6)	85 (46.4)	183 (100)
รวม	174	155	329

Chi - square = 0.07305 DF = 1 Significance = 0.78694

ตามตารางที่ 4.15 พบว่าระดับความพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับผู้มาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่า ไม่ว่าจะระดับความพิการมากหรือน้อย ไม่มีความแตกต่างในการปรับตัวทางด้านนี้ และค่อนข้างมีการปรับตัวทางสังคมด้านนี้ต่ำทั้ง 2 กลุ่ม

ตารางที่ 4.16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความพิการกับการเข้าร่วมกิจกรรม

ระดับความพิการ	การปรับตัวกับการเข้าร่วมกิจกรรม		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
เคลื่อนไหวไม่ได้	73 (50.0)	73 (50.0)	146 (100)
เคลื่อนไหวได้ดี	86 (47.0)	97 (53.0)	183 (100)
รวม	159	170	329

Chi - square = 0.29375 DF = 1 Significance = 0.58783

ตามตารางที่ 4.16 แสดงว่าระดับความพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่า ไม่ว่าจะคนพิการจะมีระดับความพิการในระดับใด มีการปรับตัวกับการเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความพิการกับการปรับตัวกับ
กฎระเบียบ

ระดับความพิการ	การปรับตัวกับกฎระเบียบ		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
เคลื่อนไหวไม่ดี	62 (42.5)	84 (57.5)	146 (100)
เคลื่อนไหวได้ดี	63 (34.4)	120 (65.6)	183 (100)
รวม	125	204	329

Chi - square = 2.22803 DF = 1 Significance = 0.13553

ตามตารางที่ 4.17 แสดงว่าระดับความพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับ
กฎระเบียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่า ระดับความพิการทั้ง 2 ระดับ จะมีการ
ปรับตัวกับกฎระเบียบของศูนย์พื้นที่ก่อนข้างสูง

ตารางที่ 4.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความพิการกับการรับรู้ข้อมูล
ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว

ระดับความพิการ	การปรับตัวกับการรับรู้ข้อมูล		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
เคลื่อนไหวไม่ได้	81 (55.5)	65 (44.5)	146 (100)
เคลื่อนไหวได้ดี	99 (54.1)	84 (45.9)	183 (100)
รวม	180	149	329

Chi - square = 0.06252 DF = 1 Significance = 0.80256

ตามตารางที่ 4.18 พบว่าคนพิการทั้ง 2 ระดับไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการ
รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า
คนพิการทั้ง 2 ระดับ จะมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ค่อนข้างต่ำ

ตารางที่ 4.19 แสดงผลของระดับความพิการกับการปรับตัวทางสังคมทั้ง 6 ด้าน

หัวข้อการปรับตัว	ค่า Chi - square	ระดับนัยสำคัญ	ค่า Cramer's V	ระดับความสัมพันธ์
1. การปรับตัวกับเพื่อน	3.98996	มีนัยสำคัญที่ 0.05	0.1103	สัมพันธ์กันบ้าง
2. การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู	0.77757	ไม่มีนัยสำคัญ	0.04862	"
3. การปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือ คนแปลกหน้า	0.07305	ไม่มีนัยสำคัญ	0.01490	"
4. การปรับตัวกับการเข้าร่วม กิจกรรม	0.29375	ไม่มีนัยสำคัญ	0.02988	"
5. การปรับตัวกับกฎระเบียบ	2.22803	ไม่มีนัยสำคัญ	0.08229	"
6. การปรับตัวกับการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์	0.06252	ไม่มีนัยสำคัญ	0.01378	"

ตามตารางที่ 4.19 เป็นตารางสรุปแสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความพิการกับการปรับตัวทางสังคมใน 6 หัวข้อ พบว่า มีเพียงหัวข้อเดียวคือ ระดับความพิการมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นอกนั้นอีก 5 หัวข้อในด้านการปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู ผู้มาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า การเข้าร่วมกิจกรรม กฎระเบียบ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อนำค่าของ Chi - square ทั้ง 6 หัวข้อมาทดสอบความสัมพันธ์ว่าอยู่ในระดับใด โดยใช้ค่า Cramer's V ปรากฏว่า ทั้ง 6 หัวข้อ ตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปร ในแต่ละหัวข้อมีความสัมพันธ์กันบ้าง (Weak Association)

ตารางที่ 4.20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาความพิการกับการปรับตัว
กับเพื่อน

ระยะเวลาความพิการ	การปรับตัวกับเพื่อน		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
1 - 3 ปี	43 (56.6)	33 (43.4)	76 (100)
มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	117 (46.2)	136 (53.8)	253 (100)
รวม	160	169	329

Chi - square = 2.49834 DF = 1 Significance = 0.11397

ตามตารางที่ 4.20 แสดงว่าระยะเวลาความพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัว
กับเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าระยะเวลาความพิการของคนพิการมีความ
สัมพันธ์กับการปรับตัวกับเพื่อนไม่แตกต่างกันมาก

ตารางที่ 4.21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาความพิการกับการปรับตัว
กับเจ้าหน้าที่และครู

ระยะเวลาความพิการ	การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
1 - 3 ปี	32 (42.1)	44 (57.9)	76 (100)
มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	103 (40.7)	150 (59.3)	253 (100)
รวม	135	194	329

Chi - square = 0.04692 DF = 1 Significance = 0.82850

ตามตารางที่ 4.21 พบว่าระยะเวลาความพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับ
เจ้าหน้าที่และครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าระยะเวลาความพิการของคนพิการ
ทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีการปรับตัวทางด้านนี้สูง

ตารางที่ 4.22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาความพิการกับการปรับตัว
กับคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า

ระยะเวลาความพิการ	การปรับตัวกับคนมาเยี่ยม หรือคนแปลกหน้า		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
1 - 3 ปี	43 (56.6)	33 (43.4)	76 (100)
มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	131 (51.8)	122 (48.2)	253 (100)
รวม	174	155	329

Chi - square = 0.54049 DF = 1 Significance = 0.46223

ตามตารางที่ 4.22 แสดงว่าระยะเวลาความพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัว
กับคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จากตารางอธิบายได้ว่า คนพิการ
ที่มีระยะเวลาความพิการทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่จะมีการปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้าได้ต่ำ

ตารางที่ 4.23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาความพิการกับการเข้าร่วมกิจกรรม

ระยะเวลาความพิการ	การปรับตัวกับการเข้าร่วมกิจกรรม		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
1 - 3 ปี	34 (44.7)	42 (55.3)	76 (100)
มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	125 (49.4)	128 (50.6)	253 (100)
รวม	159	170	329

Chi - square = 0.51047 DF = 1 Significance = 0.47494

ตามตารางที่ 4.23 พบว่าระยะเวลาความพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมของคนพิการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีการปรับตัวในการเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพสูง

ตารางที่ 4.24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาความพิการกับการปรับตัว
กับกฎระเบียบ

ระยะเวลาความพิการ	การปรับตัวกับกฎระเบียบ		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
1 - 3 ปี	37 (48.7)	39 (51.3)	76 (100)
มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	88 (34.8)	165 (65.2)	253 (100)
รวม	125	204	329

Chi - square = 4.79424 DF = 1 Significance = 0.02856

ตามตารางที่ 4.24 พบว่าระยะเวลาความพิการมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับ
กฎระเบียบของศูนย์ฟื้นฟู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการที่มีระยะเวลา
ความพิการมากกว่า 3 ปีขึ้นไป สามารถปรับตัวทางสังคมในเรื่องกฎระเบียบของศูนย์ฟื้นฟูได้ดีกว่า

ตารางที่ 4.25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาพิการกับการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว

ระยะเวลาความพิการ	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
1 - 3 ปี	39 (51.3)	37 (48.7)	76 (100)
มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	141 (55.7)	112 (44.3)	253 (100)
รวม	180	149	329

Chi - square = 0.45985 DF = 1 Significance = 0.49769

ตามตารางที่ 4.25 พบว่าระยะเวลาความพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จากตารางอธิบายได้ว่ากลุ่มคนพิการทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวต่ำ

ตารางที่ 4.26 แสดงผลของระยะความพิการของคณพิการกับการปรับตัวทางสังคม
ทั้ง 6 ด้าน

หัวข้อการปรับตัว	ค่า Chi - square	ระดับนัยสำคัญ	ค่า Cramer's V	ระดับความสัมพันธ์
1. การปรับตัวกับเพื่อน	2.49834	ไม่มีนัยสำคัญ	0.08714	สัมพันธ์กันบ้าง
2. การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู	0.04692	ไม่มีนัยสำคัญ	0.01194	"
3. การปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือ คนแปลกหน้า	0.54049	ไม่มีนัยสำคัญ	0.04053	"
4. การเข้าร่วมกิจกรรม	0.51047	ไม่มีนัยสำคัญ	0.03939	"
5. การปรับตัวกับกฎระเบียบ	4.79424	มีนัยสำคัญที่ 0.05	0.12072	"
6. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์ต่อการปรับตัว	0.45985	ไม่มีนัยสำคัญ	0.03739	"

ตามตารางที่ 4.26 เป็นตารางสรุปความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาความพิการกับการปรับตัวทางสังคมทั้ง 6 หัวข้อ ซึ่งแสดงว่ามีเพียงหัวข้อระยะเวลาความพิการกับการปรับตัวกับกฎระเบียบเท่านั้น ที่แสดงความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนในหัวข้ออื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน เมื่อนำมาทดสอบระดับความสัมพันธ์ โดยใช้ Cramer's V ปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาความพิการกับการปรับตัวทางสังคมทั้ง 6 ด้าน มีระดับความสัมพันธ์กันบ้าง (Weak Association)

ตารางที่ 4.27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของครอบครัวกับการปรับตัว
กับเพื่อน

ประเภทครอบครัว	การปรับตัวกับเพื่อน		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ครอบครัวขยาย	59 (45.4)	71 (54.6)	130 (100)
ครอบครัวเดี่ยว	101 (50.8)	98 (49.2)	199 (100)
รวม	160	169	329

Chi - square = 0.96740 DF = 1 Significance = 0.34081

ตามตารางที่ 4.27 แสดงว่าประเภทครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับเพื่อน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่า คนพิการที่อยู่ในครอบครัวทั้ง 2 ประเภท ไม่มีความ
แตกต่างทางด้านการปรับตัวกับเพื่อน

ตารางที่ 4.28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทครอบครัวกับการปรับตัวกับ
เจ้าหน้าที่และครู

ประเภทครอบครัว	การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ครอบครัวขยาย	51 (39.2)	79 (60.8)	130 (100)
ครอบครัวเดี่ยว	84 (42.2)	115 (57.8)	199 (100)
รวม	135	194	329

Chi - square = 0.28865 DF = 1 Significance = 0.59109

ตามตารางที่ 4.28 พบว่าประเภทของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับ
เจ้าหน้าที่และครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการที่อยู่ในครอบครัวขยาย
และครอบครัวเดี่ยว ส่วนใหญ่สามารถปรับตัวเข้ากับเจ้าหน้าที่และครูได้สูง

ตารางที่ 4.29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทครอบครัวกับการปรับตัวกับ
คนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า

ประเภทครอบครัว	การปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือ คนแปลกหน้า		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ครอบครัวขยาย	69 (53.1)	61 (46.9)	130 (100)
ครอบครัวเดี่ยว	105 (52.8)	94 (47.2)	199 (100)
รวม	174	155	329

Chi - square = 0.00309 DF = 1 Significance = 0.95564

ตามตารางที่ 4.29 แสดงว่าประเภทครอบครัวของศพการไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่า ศพการทั้งที่อยู่ในครอบครัวขยายและครอบครัวเดี่ยวไม่มีความแตกต่างในการปรับตัวในด้านนี้

ตารางที่ 4.30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทครอบครัวกับการปรับตัวกับการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเภทครอบครัว	การปรับตัวกับการเข้าร่วมกิจกรรม		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ครอบครัวขยาย	57 (43.8)	73 (56.2)	130 (100)
ครอบครัวเดี่ยว	102 (51.3)	97 (48.7)	199 (100)
รวม	159	170	329

Chi - square = 1.72901 DF = 1 Significance = 0.18854

ตามตารางที่ 4.30 พบว่าประเภทของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับการเข้าร่วมกิจกรรม อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการที่อยู่ในประเภทครอบครัวทั้ง 2 ดังกล่าว มีความแตกต่างในการปรับตัวไม่มาก

ตารางที่ 4.31 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทครอบครัวกับการปรับตัวกับ
กฎระเบียบ

ประเภทครอบครัว	การปรับตัวกับกฎระเบียบ		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ครอบครัวขยาย	55 (42.3)	75 (57.7)	130 (100)
ครอบครัวเดี่ยว	70 (35.2)	129 (64.8)	199 (100)
รวม	125	204	329

Chi - square = 1.69767 DF = 1 Significance = 0.19259

ตามตารางที่ 4.31 พบว่าประเภทครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับ
กฎระเบียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการที่อยู่ในครอบครัวทั้ง 2 ประเภท
ส่วนใหญ่มีการปรับตัวกับกฎระเบียบในศูนย์ฟื้นฟูได้สูง

ตารางที่ 4.32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทครอบครัวกับการปรับตัวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์

ประเภทครอบครัว	การปรับตัวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ครอบครัวขยาย	76 (58.5)	54 (41.5)	130 (100)
ครอบครัวเดี่ยว	104 (52.3)	95 (47.7)	199 (100)
รวม	180	149	329

Chi - square = 1.21997 DF = 1 Significance = 0.26937

ตามตารางที่ 4.32 พบว่าประเภทของครอบครัวคนพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายว่าคนพิการส่วนใหญ่ทั้งในครอบครัวขยายและครอบครัวเดี่ยวมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวต่ำ

ตารางที่ 4.33 แสดงผลของประเภทครอบครัวของคนพิการกับการปรับตัวทางสังคมทั้ง 6 ด้าน

หัวข้อการปรับตัว	ค่า Chi - square	ระดับนัยสำคัญ	ค่า Cramer's V	ระดับความสัมพันธ์
1. การปรับตัวกับเพื่อน	0.90740	ไม่มีนัยสำคัญ	0.05252	สัมพันธ์กันบ้าง
2. การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู	0.28865	"	0.02962	สัมพันธ์กันบ้าง
3. การปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า	0.00309	"	0.00307	ไม่มีความสัมพันธ์กัน
4. การปรับตัวกับการเข้าร่วมกิจกรรม	1.72901	"	0.07249	สัมพันธ์กันบ้าง
5. การปรับตัวกับกฎระเบียบ	1.21997	"	0.07183	สัมพันธ์กันบ้าง
6. การรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว	1.21997	"	0.06089	สัมพันธ์กันบ้าง

ตามตารางที่ 4.33 เป็นตารางสรุปแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทครอบครัวของคนพิการกับการปรับตัวทางสังคม ใน 6 หัวข้อ พบว่าประเภทครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคม 6 หัวข้อดังกล่าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อนำค่าของ Chi - square ทั้ง 6 หัวข้อ มาทดสอบความสัมพันธ์ว่าอยู่ในระดับใด โดยใช้ค่า Cramer's V ปรากฏว่าตัวแปร 2 ตัวแปร ระหว่างประเภทครอบครัวกับการปรับตัวกับเพื่อน เจ้าหน้าที่และครู การเข้าร่วมกิจกรรม กฎระเบียบ และการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว มีระดับความสัมพันธ์กันบ้าง (Weak Association) มีเพียงหัวข้อ การปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้าที่สองตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน (No Association)

ตารางที่ 4.34 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายทางสังคมกับการปรับตัวกับเพื่อน

ลักษณะเครือข่ายทางสังคม	การปรับตัวกับเพื่อน		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
เครือข่ายทางสังคมแคบ	96 (63.2)	56 (36.6)	152 (100)
เครือข่ายทางสังคมกว้าง	64 (36.2)	113 (63.8)	177 (100)
รวม	160	169	329

Chi - square = 23.86294 DF = 1 Significance = 0.00000

ตามตารางที่ 4.34 พบว่าลักษณะเครือข่ายทางสังคมของคนพิการมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการที่มีเครือข่ายทางสังคมกว้าง สามารถปรับตัวทางสังคมในด้านเพื่อนได้สูงเช่นกัน

ตารางที่ 4.35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายทางสังคมกับการปรับตัวกับ
เจ้าหน้าที่และครู

ลักษณะเครือข่ายทางสังคม	การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
เครือข่ายทางสังคมแคบ	73 (48.0)	79 (52.0)	152 (100)
เครือข่ายทางสังคมกว้าง	62 (35.0)	115 (65.0)	177 (100)
รวม	135	194	329

Chi - square = 5.70998 DF = 1 Significance = 0.01687

ตามตารางที่ 4.35 แสดงว่าลักษณะเครือข่ายทางสังคมของคนพิการมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการที่มีเครือข่ายทางสังคมกว้าง มีการปรับตัวเข้ากับเจ้าหน้าที่และครูได้สูงกว่า คนพิการที่มีลักษณะเครือข่ายทางสังคมที่แคบ

ตารางที่ 4.36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายทางสังคมกับการปรับตัวกับ
คนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า

ลักษณะเครือข่ายทางสังคม	การปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือ คนแปลกหน้า		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
เครือข่ายทางสังคมแคบ	99 (65.1)	53 (34.9)	152 (100)
เครือข่ายทางสังคมกว้าง	75 (42.4)	102 (57.6)	177 (100)
รวม	174	155	329

Chi - square = 16.99913 DF = 1 Significance = 0.00004

ตามตารางที่ 4.36 แสดงว่าลักษณะเครือข่ายทางสังคมของคนพิการมีความสัมพันธ์
กับการปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการ
ที่มีเครือข่ายทางสังคมกว้าง สามารถปรับตัวกับผู้มาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้าได้สูงกว่าคนพิการที่มีเครือ
ข่ายทางสังคมแคบ

ตารางที่ 4.37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายทางสังคมกับการเข้าร่วมกิจกรรม

ลักษณะเครือข่ายทางสังคม	การเข้าร่วมกิจกรรม		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
เครือข่ายทางสังคมแคบ	91 (59.9)	61 (40.1)	152 (100)
เครือข่ายทางสังคมกว้าง	68 (38.4)	109 (61.6)	177 (100)
รวม	159	170	329

Chi - square = 15.06729 DF = 1 Significance = 0.00010

ตามตารางที่ 4.37 แสดงว่าลักษณะเครือข่ายทางสังคมของคนพิการ มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมของคนพิการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการที่เครือข่ายทางสังคมกว้าง ย่อมปรับตัวเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ฟื้นฟูสูงกว่าคนพิการที่มีเครือข่ายทางสังคมแคบ

ตารางที่ 4.38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายทางสังคมกับการปรับตัวกับ
กฎระเบียบ

ลักษณะเครือข่ายทางสังคม	การปรับตัวกับกฎระเบียบ		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
เครือข่ายทางสังคมแคบ	55 (36.2)	97 (63.8)	152 (100)
เครือข่ายทางสังคมกว้าง	70 (39.5)	107 (60.5)	177 (100)
รวม	125	204	329

Chi - square = 0.39277 DF = 1 Significance = 0.53085

ตามตารางที่ 4.38 แสดงว่าลักษณะเครือข่ายทางสังคมของคนพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านกฎระเบียบของศูนย์ฟื้นฟู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จากตารางอธิบายได้ว่าคนพิการส่วนใหญ่ทั้ง 2 กลุ่ม มีการปรับตัวกับกฎระเบียบได้สูงอยู่แล้ว

ตารางที่ 4.39 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายทางสังคมกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว

ลักษณะเครือข่ายทางสังคม	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
เครือข่ายทางสังคมแคบ	102 (67.1)	50 (32.9)	152 (100)
เครือข่ายทางสังคมกว้าง	78 (44.1)	99 (55.9)	177 (100)
รวม	180	149	329

Chi - square = 17.51554 DF = 1 Significance = 0.00003

ตามตารางที่ 4.39 แสดงว่าลักษณะเครือข่ายทางสังคมของคนพิการมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการที่มีเครือข่ายทางสังคมกว้าง จะมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว สูงกว่าคนพิการที่มีลักษณะเครือข่ายทางสังคมแคบ

ตารางที่ 4.40 แสดงผลของเครือข่ายทางสังคมกับการปรับตัวทางสังคมทั้ง 6 ด้าน

หัวข้อการปรับตัว	ค่า Chi - square	ระดับนัยสำคัญ	ค่า Cramer's V	ระดับความสัมพันธ์
1. การปรับตัวกับเพื่อน	23.8629	มีนัยสำคัญที่ 0.05	0.26932	สัมพันธ์ปานกลาง
2. การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู	5.70998	"	0.13174	สัมพันธ์กันบ้าง
3. การปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือ คนแปลกหน้า	16.99913	"	0.22731	"
4. การเข้าร่วมกิจกรรม	15.06729	"	0.21400	"
5. การปรับตัวกับกฎระเบียบ	0.39277	ไม่มีนัยสำคัญ	0.03455	"
6. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์ต่อการปรับตัว	17.5154	มีนัยสำคัญที่ 0.05	0.23674	"

ตามตารางที่ 4.40 เป็นตารางสรุปแสดงผลของเครือข่ายทางสังคมกับการปรับตัวทางสังคมทั้ง 6 หัวข้อ พบว่าคนพิการที่มีเครือข่ายทางสังคมกว้างจะมีการปรับตัวทางสังคมสูงในด้านการปรับตัวกับเพื่อน เจ้าหน้าที่และครู คนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า การเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว มีเพียงการปรับตัวต่อกฎระเบียบเท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะเครือข่ายทางสังคมของคนพิการ เมื่อทดสอบด้วย Cramer's V ทั้ง 6 หัวข้อ พบว่าตัวแปร 2 ตัว ระหว่างเครือข่ายทางสังคมกับการปรับตัวทางสังคมทั้ง 6 หัวข้อ ปรากฏว่าการปรับตัวกับเพื่อนมีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง (Moderate Association) ส่วนในการปรับตัวด้านอื่น ๆ อีก 5 หัวข้อ มีความสัมพันธ์กันบ้าง (Weak Association)

ตารางที่ 4.41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคนพิการกับการปรับตัวกับเพื่อน

บทบาทคนพิการ	การปรับตัวทางสังคมกับเพื่อน		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
การยอมรับบทบาทคนป่วย	74 (47.7)	81 (52.3)	155 (100)
การไม่ยอมรับบทบาทคนป่วย	86 (49.4)	88 (50.6)	174 (100)
รวม	160	169	329

Chi - square = 0.09299 DF = 1 Significance = 0.76041

ตามตารางที่ 4.41 แสดงว่าบทบาทคนพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการที่ยอมรับบทบาทคนป่วยและไม่ยอมรับบทบาทคนป่วย มีการปรับตัวกับเพื่อนไม่แตกต่างกันมาก

ตารางที่ 4.42 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคนพิการกับการปรับตัวกับ
เจ้าหน้าที่และครู

บทบาทคนพิการ	การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
การยอมรับบทบาทคนป่วย	67 (43.2)	88 (56.8)	155 (100)
การไม่ยอมรับบทบาทคนป่วย	68 (39.1)	106 (60.9)	174 (100)
รวม	135	194	329

Chi - square = 0.58219 DF = 1 Significance = 0.44546

ตามตารางที่ 4.42 พบว่าบทบาทคนพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการส่วนใหญ่ที่ยอมรับบทบาทคนป่วยและไม่ยอมรับบทบาทคนป่วย มีการปรับตัวเข้ากับเจ้าหน้าที่และครูได้สูง

ตารางที่ 4.43 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคนพิการกับการปรับตัวกับ
 คนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า

บทบาทคนพิการ	การปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือ คนแปลกหน้า		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
การยอมรับบทบาทคนป่วย	77 (49.7)	78 (50.3)	155 (100)
การไม่ยอมรับบทบาทคนป่วย	97 (55.7)	77 (44.3)	174 (100)
รวม	174	155	329

Chi - square = 1.21208 DF = 1 Significance = 0.27092

ตามตารางที่ 4.43 แสดงว่าบทบาทคนพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับคน
 มาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่ากลุ่มคนพิการทั้ง 2 กลุ่ม
 ส่วนใหญ่มีการปรับตัวทางด้านนี้ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.44 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคนพิการกับการเข้าร่วมกิจกรรม

บทบาทคนพิการ	การเข้าร่วมกิจกรรม		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
การยอมรับบทบาทคนป่วย	84 (54.2)	71 (45.8)	155 (100)
การไม่ยอมรับบทบาทคนป่วย	75 (43.1)	99 (56.9)	174 (100)
รวม	159	170	329

Chi - square = 4.03740 DF = 1 Significance = 0.04450

ตามตารางที่ 4.44 พบว่าบทบาทคนพิการมีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการที่ไม่ยอมรับบทบาทคนป่วย มีการปรับตัวในการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าคนพิการที่ยอมรับบทบาทคนป่วย

ตารางที่ 4.45 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคนพิการกับการปรับตัวกับ
กฎระเบียบ

บทบาทคนพิการ	การปรับตัวกับกฎระเบียบ		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
การยอมรับบทบาทคนป่วย	60 (38.7)	95 (61.3)	155 (100)
การไม่ยอมรับบทบาทคนป่วย	65 (37.4)	109 (62.6)	174 (100)
รวม	125	204	329

Chi - square = 0.06373 DF = 1 Significance = 0.80069

ตามตารางที่ 4.45 พบว่าบทบาทคนพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับกฎระเบียบ
ของศูนย์ฟื้นฟูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้จากตารางว่าคนพิการทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่
มีการปรับตัวกับกฎระเบียบได้สูง

ตารางที่ 4.46 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคนพิการกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว

บทบาทคนพิการ	การรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
การยอมรับบทบาทคนป่วย	87 (56.1)	68 (43.9)	155 (100)
การไม่ยอมรับบทบาทคนป่วย	93 (53.4)	81 (46.6)	174 (100)
รวม	180	140	329

Chi - square = 0.23776 DF = 1 Significance = 0.62583

ตามตารางที่ 4.46 พบว่าบทบาทคนพิการไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายจากตารางได้ว่า คนพิการทั้ง 2 กลุ่ม ที่ยอมรับบทบาทคนป่วยและไม่ยอมรับบทบาทคนป่วย จำนวนส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวต่ำ

ตารางที่ 4.47 แสดงผลของบทบาทคนพิการกับการปรับตัวทางสังคมทั้ง 6 ด้าน

หัวข้อการปรับตัว	ค่า Chi - square	ระดับนัยสำคัญ	ค่า Cramer's V	ระดับความสัมพันธ์
1. การปรับตัวกับเพื่อน	0.09299	ไม่มีนัยสำคัญ	0.01681	สัมพันธ์กันบ้าง
2. การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู	0.058219	"	0.04207	"
3. การปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือ คนแปลกหน้า	1.21208	"	0.06070	"
4. การเข้าร่วมกิจกรรม	4.03740	มีนัยสำคัญที่ 0.05	0.11078	"
5. การปรับตัวกับกฎระเบียบ	0.06373	ไม่มีนัยสำคัญ	0.01392	"
6. การรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ต่อการปรับตัว	0.23776	"	0.062688	"

ตามตารางที่ 4.47 เป็นตารางแสดงสรุปผลของบทบาทคนพิการกับการปรับตัวทางสังคม 6 ด้าน พบว่าคนพิการที่ไม่ยอมรับบทบาทคนพิการ มีการปรับตัวทางสังคมด้านการเข้าร่วมกิจกรรมสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในอีก 5 ด้านที่เหลือ ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทคนพิการ เมื่อทดสอบด้วย Cramer's V เพื่อหาระดับความสัมพันธ์ ปรากฏว่า การปรับตัวทางสังคมทั้ง 6 ด้าน ดังกล่าว มีระดับความสัมพันธ์กันบ้าง (Weak Association)

ตารางที่ 4.48 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการนับถือตนเองกับการปรับตัวกับเพื่อน

การนับถือตนเอง	การปรับตัวกับเพื่อน		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ต่ำ	102 (56.8)	80 (44.0)	182 (100)
สูง	58 (39.5)	89 (60.5)	147 (100)
รวม	160	169	329

Chi - square = 8.95726 DF = 1 Significance = 0.00276

ตามตารางที่ 4.48 พบว่าการนับถือตนเองของคนพิการมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการที่มีการนับถือตนเองสูง สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้สูงตาม

ตารางที่ 4.49 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการนับถือตนเองกับการปรับตัวกับ
เจ้าหน้าที่และครู

การนับถือตนเอง	การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ต่ำ	81 (44.5)	101 (55.5)	182 (100)
สูง	54 (36.7)	93 (47.9)	147 (100)
รวม	135	194	329

Chi - square = 2.02946 DF = 1 Significance= 0.15428

ตามตารางที่ 4.49 แสดงว่าการนับถือตนเองไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับ
เจ้าหน้าที่และครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายผลจากตารางได้ว่า คนพิการส่วนใหญ่
ทั้ง 2 กลุ่ม มีการปรับตัวเข้ากับเจ้าหน้าที่และครูได้สูง

ตารางที่ 4.50 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการนับถือตนเองกับการปรับตัวกับ
คนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า

การนับถือตนเอง	การปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือ หรือคนแปลกหน้า		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ต่ำ	111 (61.0)	71 (39.0)	182 (100)
สูง	63 (42.9)	84 (57.1)	147 (100)
รวม	174	155	329

Chi - square = 10.72973 DF = 1 Significance = 0.00105

ตามตารางที่ 4.50 พบว่าการนับถือตนเองของคนพิการมีความสัมพันธ์กับการปรับตัว
กับคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการที่มีการนับถือ
ตนเองสูงสามารถปรับตัวในการพบกับคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้าได้สูง ในขณะที่คนพิการที่มี
การนับถือตนเองต่ำ ปรับตัวในการพบกับคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้าได้ต่ำ

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 4.51 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการนับถือตนเองกับการเข้าร่วมกิจกรรม

การนับถือตนเอง	การเข้าร่วมกิจกรรม		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ต่ำ	101 (55.5)	81 (44.5)	182 (100)
สูง	58 (39.5)	89 (60.5)	147 (100)
รวม	159	170	329

Chi - square = 8.37680 DF = 1 Significance = 0.00380

ตามตารางที่ 4.51 พบว่าการนับถือตนเองของคนพิการมีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อธิบายได้ว่าคนพิการที่มีการนับถือตนเองสูง มีการปรับตัวเข้าร่วมกิจกรรมสูง ในขณะที่คนพิการที่มีการนับถือตนเองต่ำ มีการปรับตัวเข้าร่วมกิจกรรมต่ำ ในทำนองเดียวกันด้วย

ตารางที่ 4.52 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการนับถือตนเองกับการปรับตัวกับ
กฎระเบียบ

การนับถือตนเอง	การปรับตัวกับกฎระเบียบ		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ต่ำ	74 (40.7)	108 (59.3)	182 (100)
สูง	51 (34.7)	96 (65.3)	147 (100)
รวม	125	204	329

Chi - square = 1.22838 DF = 1 Significance = 0.26772

ตามตารางที่ 4.52 แสดงว่าการนับถือตนเองไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับ
กฎระเบียบของศูนย์ฟื้นฟู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จากตารางอธิบายได้ว่าคนพิการทั้ง 2 กลุ่ม
ส่วนใหญ่มีการปรับตัวเข้ากับกฎระเบียบของศูนย์ฟื้นฟูได้สูง

ตารางที่ 4.53 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการนับถือตนเองกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว

การนับถือตนเอง	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์		จำนวน (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ต่ำ	104 (57.1)	78 (42.9)	182 (100)
สูง	76 (51.7)	71 (48.3)	147 (100)
รวม	180	149	329

Chi - square = 0.97201 DF = 1 Significance = 0.32418

ตามตารางที่ 4.53 แสดงว่าการนับถือตนเองของคณิกการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ตามตารางอธิบายได้ว่า คณิกการทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวต่ำ

ตารางที่ 4.54 แสดงผลของการนับถือตนเองกับการปรับตัวทางสังคมทั้ง 6 ด้าน

หัวข้อการปรับตัว	ค่า Chi - square	ระดับนัยสำคัญ	ค่า Cramer's V	ระดับความสัมพันธ์
1. การปรับตัวกับเพื่อน	8.95726	มีนัยสำคัญที่ 0.05	0.16500	สัมพันธ์กันบ้าง
2. การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่ และครู	2.02946	ไม่มีนัยสำคัญ	0.07854	"
3. การปรับตัวกับคนมาเยี่ยม หรือคนแปลกหน้า	10.72973	มีนัยสำคัญที่ 0.05	0.18059	"
4. การเข้าร่วมกิจกรรม	8.37680	มีนัยสำคัญที่ 0.05	0.19957	"
5. การปรับตัวกับกฎระเบียบ	1.22838	ไม่มีนัยสำคัญ	0.06110	"
6. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว	0.97201	ไม่มีนัยสำคัญ	0.05435	"

ตามตารางที่ 4.54 แสดงสรุปผลของการนับถือตนเองของคนพิการกับการปรับตัวทางสังคมทั้ง 6 ด้าน พบว่าคนพิการที่มีการนับถือตนเองสูง จะมีการปรับตัวสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ใน 3 ด้าน คือ การปรับตัวกับเพื่อน คนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า และการเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนอีก 3 ด้าน ในเรื่องการปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู กฎระเบียบ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวไม่มีความสัมพันธ์กับการนับถือตนเองต่ำหรือสูงของคนพิการ เมื่อนำค่ามาทดสอบระดับความสัมพันธ์ จาก Cramer's V แล้วปรากฏว่าในทุก ๆ ด้านมีระดับความสัมพันธ์กันบ้าง (Weak Association)

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์

ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - depth Interviews) ในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นคนพิการที่เข้ารับการฝึกอาชีพในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ 6 แห่ง ของกรมประชาสงเคราะห์ คือ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาดฝน จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการทองพูน - ฝ่่าพันธ์ จังหวัดอุบลราชธานี ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการภาคใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช และศูนย์ บริการสวัสดิการสังคมเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ จังหวัดลพบุรี โดยสัมภาษณ์คนพิการแต่ละ 5 คน ตามสาขาวิชาชีพที่เปิดการอบรมสาขาละ 1 - 2 คน ได้ประมวลเพื่อหาข้อเท็จจริงในการ ปรับตัวทางสังคมของคนพิการทั้ง 6 ด้าน คือ

1. การปรับตัวกับเพื่อน
2. การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู
3. การปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า
4. การเข้าร่วมกิจกรรม
5. การปรับตัวกับกฎระเบียบ
6. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว

ตารางที่ 4.55 รายชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ วันเวลาและสถานที่สัมภาษณ์

ที่	รายชื่อ	วันเวลาสัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
1.	ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ 1.1 นายวิรัตน์ 1.2 นายเคี้ยว 1.3 นายวิชัย 1.4 นายณรงค์ 1.5 นางสาวสมหมาย	9 มิถุนายน 2538 13.00-16.00 น.	ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ พระประแดง จังหวัด สมุทรปราการ

ที่	รายชื่อ	วันเวลาสัมมนา	สถานที่สัมมนา
2.	ศูนย์บริการสวัสดิการสังคมเฉลิม พระชนมพรรษา 5 รอบ จังหวัด ลพบุรี 2.1 นางสาวจิตต์โสภิต 2.2 นางสาวอัจฉรา 2.3 นางสาวทองม้วน 2.4 นายสมชาย 2.5 นายพวง	23 มิถุนายน 2538 13.00-16.00 น.	ศูนย์บริการสวัสดิการสังคม เฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ จังหวัดลพบุรี
3.	ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 3.1 นายเฉลิม 3.2 นายอนุสรณ์ 3.3 นายเกษม 3.4 นายสมบูรณ์ 3.5 นายประวัตติ	7 กรกฎาคม 2538 13.00-16.00 น.	ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
4.	ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาดฝน จังหวัดเชียงใหม่ 4.1 นายศรีวรรณ 4.2 นายอนุสรณ์ 4.3 นายประโยชน์ 4.4 นางสาวมยุรี 4.5 นางสาวเครือวัลย์	21 กรกฎาคม 2538 13.00-16.00 น.	ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ หายาดฝน จังหวัดเชียงใหม่

ที่	รายชื่อ	วัน เวลาสัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
5.	ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการบ้านทองพูน- เผ่าพันธ์ จังหวัดอุบลราชธานี 5.1 นางสาวอุทัย 5.2 นางสาวประตัก 5.3 นายสุวรรณ 5.4 นายวีระยุทธ 5.5 นายสานิตย์	4 สิงหาคม 2538 13.00-16.00 น.	ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ บ้านทองพูน-เผ่าพันธ์ จังหวัดอุบลราชธานี
6.	ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการภาคใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช 6.1 นายประจบ 6.2 นายโกศล 6.3 นายวิรัตน์ 6.4 นายฉัตรชัย 6.5 นางสาวช่อม	18 สิงหาคม 2538 13.00-16.00 น.	ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ภาคใต้ จังหวัดนครศรี- ธรรมราช

ตารางที่ 4.55 แสดงรายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก รายชื่อเป็นรายชื่อจริงของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยสงวนนามสกุลของผู้ถูกสัมภาษณ์ไว้ ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ละคนใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณคนละ 30 - 40 นาที มุ่งประเด็นการปรับตัวทางสังคมของคนพิการในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพ มีผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งสิ้น จำนวน 30 คน

ตารางที่ 4.56 ลักษณะกลุ่มตัวอย่างคนพิการที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	จำนวนร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	21	70
หญิง	9	30
2. อายุ		
17 - 21 ปี	12	40
22 - 26 ปี	8	26.66
27 - 31 ปี	5	16.67
32 - 36 ปี	5	16.67
3. ระยะเวลาความพิการ		
1 - 3 ปี	9	30
3 ปีขึ้นไป	21	70
4. ระดับความพิการ		
เคลื่อนไหวได้ดี	18	60
เคลื่อนไหวไม่ได้	12	40
5. สาเหตุความพิการ		
เป็นโดยกำเนิด	4	13.33
เจ็บป่วย	14	46.67
อุบัติเหตุ	12	40
6. ลักษณะความพิการ		
ขา	21	70
ลำตัว	5	16.67
อื่น ๆ (มากกว่า 1 ประเภท)	4	13.33

ตารางที่ 4.56 แสดงลักษณะกลุ่มตัวอย่างคนพิการที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - depth - Interview) ในกลุ่มตัวอย่างจะเป็นเพศชาย จำนวน 70% เพศหญิง 30% โดยมีอายุระหว่าง 17 - 21 ปี มากที่สุด จำนวน 40% รองลงมาได้แก่ช่วงอายุ 22 - 26 ปี จำนวน 26.66% อายุ 27 - 31 ปี จำนวน 16.67% เท่ากับช่วงอายุ 32 - 36 ปี

ในด้านระยะเวลาความพิการพบว่า 70% มีระยะเวลาความพิการมากกว่า 3 ปีขึ้นไปอีก 30% มีระยะเวลาความพิการอยู่ระหว่าง 1 - 3 ปี ซึ่งเมื่อพิจารณาด้านระดับความพิการ มีคนพิการที่สามารถเคลื่อนไหวได้ดี 60% ส่วนอีก 40% ความสามารถในการเคลื่อนไหวไม่ดี สำหรับสาเหตุความพิการพบว่า การเจ็บป่วยเป็นสาเหตุหลัก รองลงมาได้แก่อุบัติเหตุและเป็นโดยกำเนิด มีจำนวนเรียงตามลำดับคือ 46.67% , 40% และ 13.33% และพบว่าเป็นผู้พิการขา จำนวน 70% ลำตัว 16.67% และอื่น ๆ ซึ่งหมายถึงผู้พิการมากกว่า 1 ประเภท เช่น แขนและขา จำนวน 13.33%

ผลของการสัมภาษณ์ได้นำมาประมวลรวมเป็นข้อมูลที่ใช้ในการอธิบายการปรับตัวทางสังคมทั้ง 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. การปรับตัวกับเพื่อน

หลังจากคนพิการได้สมัครเข้ารับการฝึกอาชีพในศูนย์ต่าง ๆ และได้คัดเลือกเข้ารับการฝึกอาชีพตามระเบียบและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในแต่ละสาขาวิชาชีพแล้ว การเข้าอยู่ในศูนย์นั้นจะเป็นลักษณะการอยู่ประจำ กล่าวคือ ในแต่ละศูนย์ฯ จะมีห้องพัก อาหาร และเครื่องอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับบริการแก่ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ ในช่วงอาทิตย์แรกของการเข้าอยู่ในศูนย์ฯ จะเป็นช่วงของขั้นตอนการ "ละลายพฤติกรรม" ซึ่งหมายถึง ให้คนพิการได้รู้จักสัมพันธ์กับคนพิการที่เข้าฝึกอาชีพร่วมกัน รวมถึงรับรู้ถึงกฎระเบียบวิธีการฝึกอาชีพ และเจ้าหน้าที่หรือครู ศูนย์ฯ แต่ละแห่งจะจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในชั้นแรก หลังจากนั้นจะแยกคนพิการไปตามชั้นเรียนในแต่ละสาขา ในชั้นเรียนนี้ครูจะเป็นผู้ทำหน้าที่สร้างความสัมพันธ์ให้ผู้เข้าฝึกอาชีพ และในการแยกที่พัก ทางศูนย์ฯ จะจัดคนพิการแยกพักตามหอคณะกันไป โดยมีหลักเกณฑ์แยกคนพิการที่ฝึกอาชีพเดียวกันออกจากกัน ให้พักร่วมกับผู้ฝึกอาชีพทางสาขาอื่น ๆ นอกจากนั้นยังแยกตามภูมิลำเนา อายุและเพศ ที่พักจะมีห้องพักสำหรับชาย และห้องพักสำหรับหญิง ดังนั้น คนพิการจึงมีโอกาสรู้จักคนพิการฝึกอาชีพในสาขาอื่น ๆ ด้วย แต่ก็พบว่าคนพิการที่ฝึกอาชีพในสาขาวิชาชีพเดียวกัน จะมีความรู้สึกผูกพันกันมากกว่าเพื่อนที่อยู่ต่างสาขาวิชาชีพที่เรียน เนื่องด้วยคนพิการที่อยู่สาขาเดียวกันจะสามารถให้ความช่วยเหลือหรือคำแนะนำ

ในการฝึกอาชีพของตนเองได้ ความสนิทสนมจะเกิดขึ้นจากความคิดหรืออรรถาัยตรงกัน มีมุมมอง
ด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกันเป็นประการสำคัญ

ในประเด็นที่คนพิการสามารถสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ได้มากนั้น พบว่าคนพิการ
ที่มีสภาพร่างกายที่มีความพิการไม่มาก หรือคนพิการที่มีความสามารถทางด้านเคลื่อนไหวดีกว่าจะ
สามารถสร้างความสัมพันธ์กับคนพิการอื่น ๆ ได้มากกว่า ด้วยเหตุผลที่ว่าคนพิการที่มีสภาพร่างกาย
ดีกว่าจะมีส่วนในการให้ความช่วยเหลือเพื่อนที่มีความพิการทางร่างกายมาก เช่น การยกอาหารให้
รับประทาน การดักน้ำซั๊กผ้า การทำความสะอาด ซึ่งแสดงให้เห็นถึง "น้ำใจ" ลักษณะนี้จะเป็นแนว
ทางที่จะช่วยให้คนพิการน้อยได้สร้างความสัมพันธ์กับคนพิการอื่น ๆ ได้มากขึ้น ในขณะที่คนพิการมาก
จะถูกจำกัดด้วยสภาพของร่างกายและความสามารถในการเคลื่อนไหว จึงพบว่าคนพิการน้อยจะรู้จัก
เพื่อนในต่างสาขาวิชาชีพค่อนข้างกว้างขวางกว่าคนพิการมาก นอกจากนี้พบว่าคนพิการภายหลัง จะมี
ประสบการณ์ทางสังคมมากกว่า ในการรู้จักการปรับตัวเข้ากับเพื่อน โดยที่คนพิการที่มีระยะเวลา
พิการนาน จะมีความรู้สึกที่ตัวเองด้อย

ในเรื่องของสภาพร่างกายพบว่า คนพิการที่มีสภาพร่างกายพิการน้อยกว่าหรือมีความ
สามารถในการเคลื่อนไหวได้ดีกว่า จะได้รับการยอมรับจากคนพิการอื่น ๆ ในด้านบุคลิกภาพ และ
จะกลายเป็นผู้นำกลุ่ม และมีส่วนในการจัดกิจกรรมมากขึ้นตามไปด้วย คนที่พิการมากจะมีความรู้สึกที่
ความพิการของเขาช่วยเพื่อนไม่ได้

เมื่อคนพิการอยู่ในสังคมหมู่่มาก ย่อมมีความขัดแย้งระหว่างกัน ในความขัดแย้งเกิดขึ้น
จากการเอาเปรียบกันในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น การทำความสะอาดที่หนัก ความสนใจ
ในคนพิการหญิงคนเดียวกัน การล้อเล่น ซึ่งคนพิการจะลดความขัดแย้งระหว่างเพื่อนด้วยการปรับความ
เข้าใจด้วยการใช้เหตุผล บางครั้งใช้อารมณ์ขัน และพยายามระงับความโกรธ คนพิการบางคนจะใช้
วิธีเฉยหรือไม่ก็เดินหนี เพราะไม่อยากจะมีเรื่องด้วย และที่สำคัญจะไม่พยายามพูดในสิ่งที่ไม่ควรพูด
หรือสิ่งที่ไม่น่าสนใจ

สำหรับคนพิการหญิงส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์กันในกลุ่มของผู้หญิงด้วยกัน เป็นประการ
แรก จะรู้สึกอึดอัดและวางตัวลำบากเมื่อได้พูดคุยกับคนพิการชาย คนพิการหญิงบางคนค่อนข้างกลัว
ว่าจะเข้ากับเพื่อนไม่ได้ และจะกลัวว่าเพื่อนนิสัยเป็นอย่างไร ถ้าไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับ
เพื่อนได้ก็จะไม่สร้าง คนพิการหญิงในกลุ่มสัมภาษณ์บางคนจะให้ความช่วยเหลือเพื่อนมาก เช่น ซักรีด
เสื้อผ้าให้เพื่อนตนเอง

ในการปรับตัวกับเพื่อนของคนพิการในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพ จะพบว่าได้ผ่านกระบวนการทาง การปฏิบัติของศูนย์ฯ แต่ละแห่ง ซึ่งเป็นขั้นตอนเริ่มแรกในการเข้าฝึกอาชีพ โดยถือว่าเป็นหน้าที่ ความรับผิดชอบของศูนย์ฟื้นฟูในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันให้แก่คนพิการที่เข้าฝึก อาชีพ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นกิจกรรมเพื่อละลายพฤติกรรมของคนพิการให้ เรียนรู้การอยู่ ร่วมกัน ส่วนการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนหรือการปรับตัวกับเพื่อนได้ดีหรือไม่นั้น จะเกิดขึ้นจาก การแสดงน้ำใจในการช่วยเหลือกิจวัตรประจำวันและการเรียนรู้ในการฝึกอาชีพ แต่จะพบว่าคนที่มี ความพิการน้อย จะสามารถปรับตัวกับเพื่อนได้ดีเพราะการช่วยเหลือคนพิการมากจะเป็นหนทางใน การสร้างความสัมพันธ์อันดีเกิดขึ้น และจะกลายเป็นผู้นำของกลุ่ม

2. การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่หรือครู

ด้วยภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือครู คือ ผู้ที่ให้การช่วยเหลือในการฟื้นฟูด้านอาชีพ เป็นผู้ให้ความรู้ สอน ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนดำเนินการเพื่อให้คนพิการมีความสามารถทาง ด้านอาชีพและสังคม ดังนั้นบทบาทของคนพิการกับเจ้าหน้าที่หรือครู จึงมีบทบาทในฐานะลูกศิษย์กับครู เกิดขึ้น ในการสัมภาษณ์พบว่าคนพิการส่วนใหญ่มีความคิดว่าต้องให้ความเคารพ เชื่อฟังในคำสอน ทำตัวให้เจ้าหน้าที่และครูชอบ ผู้ที่สามารถเข้ากับเจ้าหน้าที่และครูได้ดีจะชอบที่จะพูดคุยและขอคำ แนะนำปรึกษา ทั้งด้านการฝึกอาชีพและเรื่องส่วนตัว ในเรื่องส่วนตัวจะเป็นเรื่องด้านเศรษฐกิจของ ตนเองเป็นประการสำคัญ ด้วยเนื่องจากคนพิการที่เข้าฝึกอาชีพจะเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะยากจน และเรื่อง รongลงมาได้แก่ การฝึกอาชีพ ความเป็นอยู่ในศูนย์ฯ และความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ คนพิการบางคน ก็ไม่ชอบที่จะพูดคุยกับครูหรือเจ้าหน้าที่แต่ก็ยังให้ความเคารพและมีสัมมาคารวะ

ในการปรับตัวกับเจ้าหน้าที่หรือครู คนพิการจะปรับตัวเองเป็นไปอย่างราบรื่น ด้วยเจ้าหน้าที่และครูจะเป็นผู้คอยเข้าหาก่อนอยู่เสมอ เพื่อที่จะดูแลและคอยให้ความช่วยเหลือ ไม่ใช่ เฉพาะการฝึกอาชีพเท่านั้น หลังจากจบการฝึกอาชีพแล้ว ครูและเจ้าหน้าที่จะพยายามช่วยเหลือให้ คนพิการเหล่านั้นได้มีงานทำกันเกือบทุกคน ซึ่งการกระทำนั้นจึงทำให้ความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ฝ่าย เป็น ไปด้วยดี

3. การปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า

ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการเป็นสถานหนึ่งในการให้การสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส เช่น คนพิการ จึงเป็นสถานที่ที่ประชาชนทั่วไป เข้าไปบริจาคหรือจัดเลี้ยงอาหารให้แก่คนพิการเนื่องใน

วาระต่าง ๆ กัน นอกจากนั้นในปีหนึ่ง ๆ จะมีผู้ขอไปศึกษา คูงาน และฝึกปฏิบัติงานเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานสงเคราะห์ที่ตั้งในเมือง เช่น ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง ดังนั้น คนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้าที่หม่นเวียนเข้าไปจึงมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้าจึงเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่ต่อเนื่องกัน กล่าวคือ เป็นความสัมพันธ์ในลักษณะชั่วคราว แต่โดยทั่วไปพบว่าคนพิการส่วนใหญ่มีความรู้สึกชอบและยินดีที่มีบุคคลต่าง ๆ เข้าไปในศูนย์ฯ เพราะคนพิการมีความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับ ความห่วงใย ตลอดจนกำลังใจจากบุคคลต่าง ๆ หัวข้อในการสนทนาระหว่างคนมาเยี่ยมกับคนแปลกหน้า ส่วนใหญ่จะถามเกี่ยวกับภูมิลำเนา การฝึกอาชีพ และการให้กำลังใจในการฝึกอาชีพให้สำเร็จ การเริ่มต้นในการสนทนาเกิดขึ้นจากคนมาเยี่ยมเป็นผู้เริ่มก่อนเสมอ คนพิการจะตอบคำถามเมื่อได้รับคำถาม คนพิการบางคนจะแสดงความอ่อนน้อม เพื่อให้คนมาเยี่ยมรู้สึกสงสาร แต่คนพิการบางคนก็จะรู้สึกอึดอัด คนพิการที่มีลักษณะที่เป็นผู้นำ พูดได้ดี จะได้รับคัดเลือกจากเจ้าหน้าที่ให้ทำหน้าที่ที่กล่าวขอบคุณแก่คนมาเยี่ยมแทนคนพิการอื่น ๆ

ดังนั้น การเข้ามายังศูนย์ฯ ของคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้าจึงเป็นไปอย่างเป็นทางการ และช่วงระยะเวลาสั้น ๆ แต่ก็เป็นส่วนในการสร้างความอบอุ่นให้แก่คนพิการ และคนพิการยังได้รับสิ่งที่ดีขึ้นจากคนมาเยี่ยมด้วย เช่น อาหาร เครื่องใช้ประจำตัว เมื่อคนพิการอยู่ในศูนย์ฯ นานเท่าใด ความรู้สึกต่อคนแปลกหน้าในด้านความอึดอัดจะลดลงด้วยเป็นเหตุการณและประสบการณ์ทางสังคมที่คนพิการจะต้องพบตลอดการฝึกอาชีพของตนเอง

4. การเข้าร่วมกิจกรรม

กิจกรรมในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพ อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ด้วยกันคือ

1. กิจกรรมที่ทางศูนย์ฯ เป็นผู้จัดขึ้น ซึ่งได้แก่กิจกรรมเนื่องในโอกาสสำคัญ ๆ

เช่น กิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษา งานวันคนพิการ การทัศนศึกษา การดูงานก่อนจบการฝึกอาชีพ กิจกรรมการปฏิบัติธรรม เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนี้คนพิการจะต้องเข้าร่วม และคนพิการส่วนใหญ่จะอยากทำหรืออยากไป

ในอีกด้านหนึ่งกิจกรรมประจำ คือ การทำความสะอาด การพัฒนาศูนย์ฯ เป็นกิจกรรมที่ให้คนพิการทุกคนช่วยกัน โดยการจัดเวรรับผิดชอบในการทำความสะอาดหอพัก รอบ ๆ บริเวณอาคาร หรือในสถานฝึกอาชีพ ซึ่งกิจกรรมนี้คนพิการบางคนจะหลีกเลี่ยง คนพิการบางคนกล่าวว่าเนื่องจากความพิการของตน จะเข้าทำกิจกรรมที่สามารถทำได้เท่านั้น แต่บางคนก็เข้าร่วมถึงแม้จะไม่พอใจก็ตาม แต่เมื่อคำนึงถึงส่วนรวมแล้วจึงเข้าร่วมกิจกรรม

2. กิจกรรมที่จัดโดยคนพิการ ในศูนย์ฟื้นฟูฯ จะจัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กลุ่มบันเทิง กลุ่มธรรมะ กลุ่มกีฬา กลุ่มจัดเสียงตามสาย ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีประธาน กรรมการ และ สมาชิกของกลุ่มตนเอง

ในด้านการกีฬา จะมีเครื่องกีฬาหลายชนิดที่ทางศูนย์ฯ จัดอุปกรณ์ไว้ เช่น ฟุตบอล ปิงปอง แสนต์บอล ตะกร้อ โดยคนพิการส่วนใหญ่จะเข้าร่วมกิจกรรมหลังเลิกเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาจะถูกแบ่งโดยปริยายตามสภาพร่างกายและเพศ คนพิการชายที่สภาพร่างกายไม่พิการมาก สามารถเคลื่อนไหวได้ดี ก็จะไปเล่นกีฬาคล้ายคนปกติ เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ ส่วนคนพิการมาก เช่น พวกนั่งรถเข็น ก็จะไปเล่นหมากรุก หมากรอก หมากรอก หมากรอก ร้องเพลง หรือยืนดูเฉย ๆ

คนพิการที่เป็นหญิงจะเข้าร่วมกิจกรรมน้อยกว่าผู้ชาย โดยจะยืนดูมากกว่า และพบว่าคนพิการที่สภาพร่างกายพิการมาก จะมีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมน้อย อันเนื่องด้วยถูกจำกัดทางการเคลื่อนไหว และสภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวยต่อการทำกิจกรรมของตน คนที่มีความสามารถพิเศษ เช่น การเล่นดนตรี จะรู้สึกชอบในการเข้าร่วมกิจกรรมมาก เพราะตนเองได้มีโอกาสแสดงออก และภูมิใจที่สามารถแสดงออกให้เพื่อน ๆ ได้เห็น และได้รับความสนุกสนานจากกิจกรรมที่ตนทำอยู่

ในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดของศูนย์ฯ คนพิการจะต้องเข้าร่วมโดยปริยาย เนื่องจากเป็นกิจกรรมของส่วนรวม ส่วนกิจกรรมที่คนพิการจัดกันเองขึ้น จะขึ้นอยู่กับความชอบ ความสามารถและสภาพร่างกายของคนพิการเป็นหลัก คนพิการที่สภาพร่างกายดีและคนพิการที่เป็นผู้นำจะเข้าร่วมกิจกรรมในหลาย ๆ ด้าน ส่วนคนพิการที่สภาพร่างกายพิการมากจะเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนสามารถทำได้เป็นประการสำคัญ

5. การปรับตัวกับกฎระเบียบ

ในการเข้ารับการศึกษาฝึกอาชีพในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ จะมีกฎระเบียบที่ใช้สำหรับการฝึกอาชีพและการปฏิบัติตนของผู้เข้าฝึกอาชีพอยู่ 2 ฉบับ คือ ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการฝึกอาชีพคนพิการ พ.ศ. 2538 ซึ่งเป็นระเบียบเบื้องต้นในการกำหนดคุณสมบัติผู้จะสมัครเข้าฝึกวิชาชีพ วิชาที่เปิดฝึกอบรมในแต่ละศูนย์ฯ การคัดเลือก กำหนดเวลาเรียน การฟื้นฟูสภาพของผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอาชีพ และค่าใช้จ่ายในการฝึกอาชีพ ส่วนอีกฉบับเป็นข้อบังคับกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการรักษาวินัย และการลงโทษ ผู้รับการศึกษาฝึกอาชีพในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพและศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการ ซึ่งประกอบด้วยข้อปฏิบัติสำหรับผู้รับการศึกษาฝึกอาชีพ ข้อห้ามสำหรับผู้รับการศึกษาฝึกอาชีพและการลงโทษ

คนพิการทุกคนที่เข้ารับการฝึกอาชีพจะเรียนรู้กฎระเบียบต่าง ๆ นี้ จากการเข้าไปในศูนย์ฯ ภายในอาทิตย์แรก ซึ่งจะมีการปฐมนิเทศ กฎระเบียบ ข้อห้ามของศูนย์ฯ จึงเป็นบรรทัดฐานที่คนพิการต้องยึดถือปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน ในการสัมภาษณ์พบว่าคนพิการที่มีระยะเวลาความพิการนานจะไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับกฎระเบียบของศูนย์ฯ เนื่องจากคนพิการในกลุ่มนี้เรียนรู้ที่จะยอมรับในความพิการและพยายามปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แต่มีคนพิการจำนวนหนึ่งจะรู้สึกอึดอัดต่อกฎระเบียบที่มีอยู่ คนพิการบางคนกล่าวว่า ระเบียบบางข้อก็ไม่สามารถปฏิบัติได้ ด้วยเหตุที่ว่า คนพิการที่มีระยะเวลาความพิการน้อยเคยมีประสบการณ์และอยู่ในสังคมที่เป็นอิสระ เคยปฏิบัติตนในสิ่งที่ตนเองต้องการ คนพิการที่อายุน้อย และมีความพิการในระยะเวลายาวนานจะมีปัญหามากที่สุด สิ่งที่ทำให้ผิดกฎระเบียบมากก็คือ การดื่มสุราในศูนย์ฯ การไม่เข้าศูนย์ฯ ตามระยะเวลาที่กำหนด ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากการฝึกอาชีพให้สำเร็จ คนพิการบางคนในกลุ่มนี้บางคนจะแสดงตัวเป็นผู้นำในการแหกกฎ แต่จะมีเพื่อนน้อย ชอบเก็บตัว และบางครั้งแสดงบทบาทของตนว่าเป็นผู้นำยิ่งใหญ่

การลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบในศูนย์ฯ จะมีขั้นตอนจากการลงโทษจากเบาไปสู่หนัก 4 ขั้นตอนคือ การตักเตือน การทำทัณฑ์บน การพักการเรียน และการให้ออกจากการฝึกอาชีพ จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ พบว่า ในปีหนึ่ง ๆ จะมีผู้ถูกให้ออกจากการฝึกอาชีพหลาย ๆ คน และส่วนใหญ่จะเป็นคนพิการที่มีความพิการภายหลังและมีความพิการระยะเวลายาวนาน

5. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว

ในศูนย์ฯ พื้นฟูอาชีพคนพิการจะมีสื่อที่คนพิการสามารถได้รับข้อมูลข่าวสารในหลายทาง เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ การตีพิมพ์ประกาศของศูนย์ฯ และจากเจ้าหน้าที่และครู ส่วนสื่อที่ได้จากวิทยุส่วนใหญ่จะเป็นเฉพาะตัวคนพิการที่มีวิทยุเป็นของตนเอง

คนพิการจะชอบในด้านการบันเทิงจากโทรทัศน์ ติดตามข่าวสารปัจจุบันจากหนังสือพิมพ์ แต่ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับตนเองจะได้รับข่าวสารจากครูหรือเจ้าหน้าที่เป็นสำคัญ

เมื่อถามเกี่ยวกับเรื่อง พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการปี 2534 พบว่าคนพิการส่วนใหญ่ว่ามีกฎหมายสำหรับคนพิการด้านนี้ แต่ไม่ทราบว่าสาระสำคัญของกฎหมายว่ามีประโยชน์สำคัญคนพิการทางด้านใดบ้าง

ในด้านคำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่สังคมมีต่อคนพิการพบว่า คนพิการมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็น 2 ความคิดเห็น เมื่อพิจารณาด้านปริมาณจากคนพิการที่สัมภาษณ์พบว่าเกือบจะเท่ากัน โดยกลุ่มคนพิการยังเห็นว่าสังคมยังไม่ได้เปิดโอกาสให้คนพิการอย่างแท้จริงโดยเฉพาะด้านการทำงาน บางคนยังถูกคนพิการว่าไม่สามารถทำงานได้ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่าปัจจุบันนี้ คนพิการได้รับโอกาสมากขึ้น มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่สามารถช่วยเหลือคนพิการได้ในหลายอย่าง และคนในสังคมเริ่มมีความเข้าใจคนพิการ โดยให้ความคิดเห็นว่า น้ำใจและความเมตตาจะช่วยคนพิการได้มาก

ผลการทดสอบสมมติฐานและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระหว่าง ระดับความพิการ ระยะเวลา ความพิการ ประเภทครอบครัว เครือข่ายทางสังคม บทบาทคนพิการ และการนับถือตนเอง กับการปรับตัวทางสังคม 6 ด้าน คือ การปรับตัวกับเพื่อน การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู การปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า การเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.57 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลและสังคมของคนพิการ กับการปรับตัวทางสังคม

ลักษณะส่วนบุคคลและสังคมของคนพิการ	การปรับตัวกับเพื่อน	การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู	การปรับตัวกับคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า	การเข้าร่วมกิจกรรม	การปรับตัวกับกฎระเบียบ	การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
1. ระดับความพิการ	✓	-	-	-	-	-
2. ระยะเวลาความพิการ	-	-	-	-	✓	-
3. ประเภทครอบครัว	-	-	-	-	-	-
4. เครือข่ายทางสังคม	✓	✓	✓	✓	-	✓
5. บทบาทคนพิการ	-	-	-	✓	-	-
6. การนับถือตนเอง	✓	-	✓	✓	-	-

✓ = มีความสัมพันธ์

- = ไม่มีความสัมพันธ์

จากตารางที่ 4.57 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล และสังคมของคนที่การกับการปรับตัวทางสังคม ซึ่งนำไปสู่การพิสูจน์สมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ยิ่งคนพิการมีระดับความพิการน้อยเพียงใดก็ยิ่งปรับตัวทางสังคมมากขึ้นเพียงนั้น

จากการวิจัยปรากฏผลตามตารางแสดงผลระดับความพิการกับการปรับตัวทางสังคม (ตารางที่ 4.19) ว่า ระดับความพิการมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคมกับเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 การเข้าร่วมกิจกรรม การปรับตัวกับกฎระเบียบ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กล่าวคือ คนพิการที่มีระดับความพิการน้อยกว่าจะมีการปรับตัวกับเพื่อนได้สูงกว่า ส่วนคนพิการที่มีระดับความพิการมากจะมีการปรับตัวกับเพื่อนได้ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Wright (อ้างใน Daniel W.Coke, 1978 : 152) ได้อธิบายการจัดการและการปรับตัวของคนพิการว่า ผู้ที่มีร่างกายพิการที่ด้อยกว่า จะถูกจำกัดสถานที่สำคัญในการปรากฏกาย และความสามารถทางร่างกาย นักทฤษฎีทาง Body Image จำนวนมากเชื่อว่า ทักษะต่อร่างกายจะมีผลบ่อยครั้งที่กระทบต่อความสัมพันธ์ส่วนบุคคล (R.William English, 1978 : 327) และผู้ที่มีความพิการมาก การเคลื่อนไหวลำบาก จะพบอุปสรรคในการคมนาคมและการเคลื่อนที่ ซึ่งจะมีส่วนในการขัดขวางการมีส่วนร่วมในสังคม สันทนาการ และความสัมพันธ์ส่วนบุคคล (Albrecht, Gary L.et : al 1976 : 92) ซึ่ง Zahn (อ้างใน Albrecht, Gary L.et : al 1976 : 9) ได้สรุปสอดคล้องไว้ว่า ระดับของความบกพร่องมีผลกระทบมากที่สุดต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ผลจากการวิจัยที่ปรากฏจะเห็นได้ว่า ยอมรับสมมติฐานในด้านคนพิการที่มีระดับความพิการน้อยเพียงใด จะมีการปรับตัวทางสังคมกับเพื่อนได้มากเพียงนั้น

สมมติฐานข้อที่ 2 ยิ่งคนพิการมีระยะเวลาความพิการมากกว่าเพียงใดก็ยิ่งปรับตัวทางสังคมมากขึ้นเพียงนั้น

จากการวิจัยปรากฏผลตามตารางแสดงผลระยะเวลาความพิการกับการปรับตัวทางสังคม (ตารางที่ 4.46) ว่า ระยะเวลาความพิการมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับกฎระเบียบภายในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนการปรับตัวทางสังคมกับเพื่อน เจ้าหน้าที่

และครู คนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า การเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ คนพิการที่มีระยะเวลาความพิการตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป จะมีการปรับตัวเข้ากับกฎระเบียบภายในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการได้สูง ส่วนคนพิการที่มีระยะเวลาความพิการ ระหว่าง 1 - 3 ปี มีการปรับตัวกับกฎระเบียบได้ต่ำ ในการปรับตัวของคนพิการที่มีความพิการภายหลัง ซึ่งมีสาเหตุหลายประการ เช่น การเจ็บป่วย การเกิดอุบัติเหตุ หรือผลของสงคราม มีผลทำให้คนพิการเหล่านี้ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทใหม่ เนื่องจากบทบาทเดิมไม่อาจจะใช้ได้ อย่างเหมาะสมต่อไป ซึ่งจะมีผลกระทบต่อนักคิดและพฤติกรรม ซึ่ง Cohn (1961) ได้นำเสนอการปรับตัวต่อความพิการ 5 ขั้นตอน คือ ตกใจ (Shock) คาดหวังว่าจะเหมือนเดิม (Expectancy for Recovery) โศกเศร้า (Mourning) ขั้นการป้องกัน (Defensive Stage) และการปรับตัว (Adjustment) เมื่อคนพิการซึ่งมีระยะเวลาความพิการไม่นานยังไม่สามารถบรรลุถึงขั้นการปรับตัวได้ นักคิดและพฤติกรรม เช่น เชื่อว่าตนเองมีคุณค่าน้อยลง เป็นปรปักษ์ต่อคนรอบข้าง พึ่งพาคนอื่นมากขึ้น หรือการใช้กลไกป้องกันตนเอง (Defense mechanism) ซึ่งพฤติกรรมนี้จะมีผลต่อการปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคม

ผลจากการวิจัยที่ปรากฏจะเห็นได้ว่า ย่อมรับสมมติฐานในด้านระยะเวลาความพิการมากกว่าเพียงใด จะมีการปรับตัวกับกฎระเบียบได้มากขึ้นเพียงนั้น

สมมติฐานข้อที่ 3 คนพิการที่เคยอยู่ในครอบครัวขยายมีการปรับตัวทางสังคมมากกว่าคนพิการที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว

จากการวิจัยปรากฏผลตามตารางและแสดงผลประเภทครอบครัวกับการปรับตัวทางสังคม (ตารางที่ 4.33) พบว่า ประเภทของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคมในทุก ๆ ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อย่างไรก็ตาม จากผลของข้อมูลตามตารางดังกล่าว พบว่าการปรับตัวทางสังคมของคนพิการที่อยู่ในครอบครัวขยาย มีแนวโน้มในการปรับตัวทางสังคมทางด้านการเข้าร่วมกิจกรรม การปรับตัวกับกฎระเบียบ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว ได้ดีกว่าคนพิการที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว และด้วยเหตุผลที่ว่า เนื้อหาของความเป็นครอบครัวอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ปัจจุบัน จะมีกลุ่มคนที่ไม่ใช่ญาติ สามารถทดแทนในการช่วยเหลือสนับสนุน อันได้แก่ เพื่อน เพื่อนบ้าน ซึ่ง Ann Shearer (1981 : 27) ให้ความเห็นว่า "วงสมาคมของเพื่อนเป็นชนิดที่สามารถถูกเรียกได้ว่าเป็นครอบครัวขยาย (Extended family)"

ดังนั้น ครอบครัวเดี่ยวอาจจะสามารถสร้างระบบเครือข่ายคูดังครอบครัวขยาย ซึ่งให้การสนับสนุนในการปรับตัวทางสังคมได้ด้วย

ดังนั้น คนพิการที่เคยอยู่ในครอบครัวขยายและครอบครัวเดี่ยว มีการปรับตัวทางสังคมที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 3

สมมติฐานข้อที่ 4 ยิ่งคนพิการมีเครือข่ายทางสังคมกว้างมากเท่าไร ก็ยิ่งปรับตัวทางสังคมมากขึ้นเพียงนั้น

จากการวิจัยปรากฏผลตามตารางแสดงผลเครือข่ายทางสังคมกับการปรับตัวทางสังคม (ตารางที่ 4.40) ว่า เครือข่ายทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคม ใน 5 ด้าน ด้วยกัน คือ การปรับตัวกับเพื่อน เจ้าหน้าที่และครู คนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า การเข้าร่วมกิจกรรม และรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 มีเพียงประเด็นเดียว คือ เครือข่ายทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวกับกฎระเบียบในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กล่าวคือ คนพิการที่มีเครือข่ายทางสังคมกว้าง หมายถึง มีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ ในปริมาณที่มาก ซึ่งได้แก่ เพื่อน บิดามารดา ญาติพี่น้อง คนในชุมชนหรือเพื่อนบ้าน และเจ้าหน้าที่ทางราชการ จะมีการปรับตัวทางสังคมสูงตามไปด้วย ในส่วนคนพิการที่มีเครือข่ายทางสังคมแคบ จึงมีการปรับตัวทางสังคมใน 5 ด้าน ดังกล่าวต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดว่า การเรียนรู้ทางสังคม (Socialization) เกิดขึ้น จากการได้รับโอกาสในการพัฒนาและมีทักษะทางสังคมหลัก ๆ (Social Skill) สำหรับสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม (Betty E.Cogswell, 1976 : 1241) เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม มีจุดสำคัญที่คนจะได้มาซึ่งบทบาทใหม่ (New Role) และนำไปสู่การพัฒนาตนเอง กำหนดบทบาท ทักษะ กิจกรรมและการสมาคม และโดยที่เครือข่ายทางสังคมเปรียบเสมือน "ความเกื้อหนุน" ซึ่งช่วยให้ผู้เกิดความรู้เพื่อปรับปรุงวิธีการจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ (Captain อ้างใน ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และคณะ, 2535 : 96) ดังนั้น คนพิการที่เข้าและออกในความหลากหลายของสถานการณ์สังคม ย่อมมีผลต่อการเรียนรู้ต่อเนื่องของแต่ละสถานการณ์ อันประกอบด้วยความสำเร็จและความล้มเหลวในสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งบุคคลสามารถประเมินได้อย่างแท้จริง ในส่วนคนพิการที่มีเครือข่ายทางสังคมแคบ การเรียนรู้ทักษะทางสังคมจะพบกับความคาดหวังในสังคมน้อย มีผลต่อการเผชิญหน้าในสถานการณ์สังคมต่าง ๆ

ผลการวิจัยที่ปรากฏจะเห็นได้ว่า คนพิการเครือข่ายทางสังคมกว้างจะมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคม ทางด้านการปรับตัวกับเพื่อน เจ้าหน้าที่หรือครู คนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า การเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว ซึ่งยอมรับสมมุติฐานในข้อที่ 4

สมมุติฐานข้อที่ 5 ยิ่งคนพิการไม่ยอมรับบทบาทคนป่วยเพียงใดก็ยิ่งปรับตัวทางสังคมมากขึ้นเพียงนั้น

จากการวิจัยปรากฏผลตามตารางแสดงผลบทบาทคนพิการกับการปรับตัวทางสังคม (ตามตารางที่ 4.47) ว่า คนพิการที่ไม่ยอมรับบทบาทคนป่วยมีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนด้านการปรับตัวกับเพื่อน เจ้าหน้าที่หรือครู และคนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า กฎระเบียบ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับการปรับตัว ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กล่าวคือ คนพิการที่ไม่ยอมรับบทบาทคนป่วยมีการปรับตัวในการเข้าร่วมกิจกรรมสูง ส่วนคนพิการที่ยอมรับบทบาทคนป่วยจะมีการปรับตัวในการเข้าร่วมกิจกรรมต่ำ ในประเด็นนี้จะเห็นได้ว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นจะต้องมีการใช้สภาพร่างกายและความสามารถทางร่างกายเข้าด้วย เมื่อคนพิการคิดว่าสภาพร่างกายตนเองเปรียบเสมือนคนป่วย ไม่สามารถจะดำเนินกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมได้จึงควรได้รับการยกเว้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดและทฤษฎีที่ว่า การใช้สถานภาพต่ำ การใช้ความเจ็บป่วย ก็เพื่อได้มาซึ่งเหตุผลอื่น ๆ (Goffman 1963 : 10) และบทบาทคนป่วยเป็นพื้นฐานของความชอบธรรมในการได้รับการยกเว้นจากบทบาทและหน้าที่ปกติ ที่ได้รับความบกพร่องในความสามารถต่อการทำหน้าที่ปกติ จึงได้รับการผ่อนผันที่สัมพันธ์กับกิจกรรมและความรับผิดชอบในบทบาทต่าง ๆ (Renee C.Fox 1989 : 18 - 19)

ผลการวิจัยที่ปรากฏจะเห็นได้ว่า ยอมรับสมมุติฐานในด้านยิ่งคนพิการไม่ยอมรับบทบาทคนป่วยเพียงใด ก็ยิ่งมีการปรับตัวต่อการเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้นเพียงนั้น

สมมุติฐานข้อที่ 6 ยิ่งคนพิการมีการนับถือตนเองมากเท่าใดก็ยิ่งปรับตัวทางสังคมสูงขึ้นเพียงนั้น

จากการวิจัยปรากฏผลตามตารางแสดงผลการนับถือตนเองกับการปรับตัวทางสังคม (ตารางที่ 4.54) ว่า การนับถือตนเองของคนพิการมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคม 3 ด้าน

คือ การปรับตัวกับเพื่อน คนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า และการเข้าร่วมกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนการปรับตัวอีก 3 ด้าน คือ การปรับตัวกับเจ้าหน้าที่และครู ภาวะเครียด และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการนับถือตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กล่าวคือ คนพิการที่มีการนับถือตนเองสูง จะมีการปรับตัวกับเพื่อน คนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า และการเข้าร่วมกิจกรรมสูงตามไปด้วย ส่วนคนพิการที่มีการนับถือตนเองต่ำ จะมีการปรับตัวใน 3 ด้าน ดังกล่าวข้างต้นต่ำไปด้วย โดยทั่วไปบุคคลพิการที่มีการนับถือตนเองต่ำกว่าปกติ ความพิการมีผลกระทบอย่างมากต่อการมองเห็นตนเองมากกว่าสิ่งอื่น ๆ (Bolton : 1978) เพราะการมองเห็นผลต่อการนับถือตนเอง (Self - esteem) หรือการมีคุณค่าของตนเอง (Self - Worth) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดที่ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของผู้พิการนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะนำไปสู่ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคปัญหาต่างๆ การได้เป็นอย่างดี (ชนิษฐา เทวินทรภักดี และคณะ, 2531 : 47) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา Barbara Thompson (1974) ที่พบว่า วัยรุ่นที่นับถือตนเอง (Self - esteem) ต่ำ มีแนวโน้มจะแสดงอาการเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากสาเหตุจากจิตใจ มีความรู้สึกหวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์หรือคำกล่าวหา มีความรู้สึกโดดเดี่ยวและว่าเหว มีความลำบากในการผูกมิตร มีศรัทธาในผู้อื่นด้วย มีความขวนอายน

ผลการวิจัยที่ปรากฏจะเห็นได้ว่า ยอมรับสมมุติฐานในด้านนี้คนมีการนับถือตนเองมากเท่าใด ก็ยิ่งมีการปรับตัวทางสังคมกับเพื่อน คนมาเยี่ยมหรือคนแปลกหน้า และการเข้าร่วมกิจกรรมสูงขึ้น